

UIT DE PRACTYK

CHIRURGISCHE DIATHERMIE IN HET WORTELKANAAL

DOOR

J. J. FOLKERTS, te *Laren N.-H.*

615.832.4.

Nu in den laatsten tijd diathermie veler belangstelling heeft, meen ik, dat een drietal gevallen met zeer frappante genezing en die ik onopzettelijk uit de dagelijksche praktijk verkreeg, van voldoende interesse zou zijn, om in het Tijdschrift vermeld te worden.

Geval I.

I₁s,d. I₂s.d. bevatten incisaal groote silicaatvullingen; fistelvorming naar het vestibulum oris; groote hoeveelheden pus worden geloosd. Foto Ia, genomen 21—7—31.

Na voorbehandeling volgens *Heinemann* diathermie 3 seconden met hypochloriet en chloramine in het kanaal; afgesloten met steriele papierpoint.

Deze point blijkt bij de steriliteitsproef (n.l. 3 × 24 uur in broedbouillon in de broedstoof) steriel te zijn, waarom besloten wordt tot wortelvulling. (Trebitch-point).

Foto Ib, genomen 18—9—31, toont hoe de periapicale hoven grootendeels zijn verdwenen. Verkalking van nieuw bindweefsel is zichtbaar.

Foto Ic, genomen 26—1—32, toont volkomen genezing.

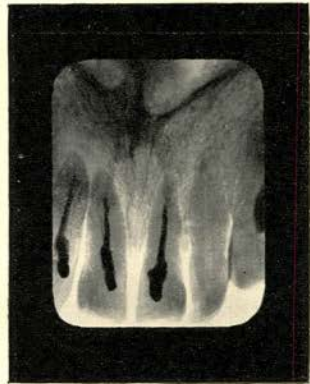
In dit geval is dus bewezen èn door de steriliteitsproef èn door de latere Röntgenfoto's, dat de sterilisatie is gelukt. Vermeldingswaard is voorts, dat de pus-secretie dadelijk na 21—7—31 is opgehouden, de fistels zich sloten en de patiënt geen subjectieve klachten meer had.

Geval II.

Voor ongeveer 10 jaren viel patiënt op I₂is, foto IIa, genomen 17—7—31 toont uitgebreid granuloom om apex.

Ia

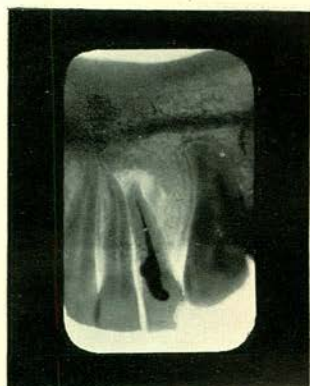
Ib

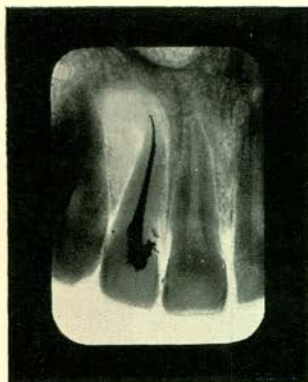
Ic

IIa

IIb

IIIa

IIIb

Kanaalreiniging volgens *Heinemann*. Op dezelfde zitting 3 seconden diathermie (60 m. A.). Na steriliteitsproef bleek het kanaal steriel en volgde wortelvulling.

Foto IIb, genomen 20—9—31, toont de zeer groote verbetering, verkalking is waar te nemen. Deze foto bewijst het slagen der sterilisatie, ongeacht het eerder geleverde bewijs bij de steriliteitsproef.

Geval III.

Voor jaren werd I₁s gestooten en vertoonde fistelvorming naar vestibulum oris. Na kanaalreiniging 3 sec. diathermie. Kanaalinhoud bleek niet steriel. Volgende zitting opnieuw 3 sec. diathermie en nu bewijst weder steriliteitsproef steriliteit van het kanaal. Wortelvulling met Trebitsch-zilver-points volgt. (Foto IIIa).

Op foto IIIb, genomen 30—1—32 is te zien, hoe bindweefselverkalking inplaats van het oude granulatieweefsel zeer manifest is, hetgeen weer aantoont, dat de desinfectie slaagde, ongeacht het eerder geleverde bewijs door de steriliteitsproef.

TWEE KLEINE WENKEN BIJ WORTELKANAAL- BEHANDELING

DOOR

T. HOEKSEMA.

In het Dec.-nummer van het Tijdschrift voor Tandheelkunde staat o.m. dat de tijden verre achter ons liggen waarin de behandeling van gangraeneuse pulpae werd beheerscht door het reukvermogen van den tandarts, die aan zijn tampon om de Mil-lernaald besliste of de tijd voor definitieve vulling daar was.

Inderdaad een volkomen juiste opmerking, maar ik vraag mij af, welke tijd wordt hier bedoeld, en zijn er inderdaad geen tandartsen meer, die bij elke behandeling van een gangr. pulpae hun reukorgaan moeten raadplegen om vast te kunnen stellen of de patiënt nog eens een afspraak zal moeten maken voor een volgend bezoek?

Deze wijze van werken lijkt mij niet erg bevorderlijk voor het wekken van vertrouwen van schrandere patiënten in de behandeling. Voor hen, die nog geen broedstoof hebben en overtuigd zijn, dat de „ruikmethode” bovendien waardeloos is, omdat onze reukorganen niet meer scherp reageeren op vaak herhaalde prik-

kels; bij vele slijmvliesaandoeningen zelfs heelemaal niet reageeren, geef ik het volgende middel aan de hand, dat, naar ik vertrouw, bij velen Uwer niet onbekend zal zijn, daar het geen vinding van mij zelf is, en dus alleen bestemd is voor hen, die het middel niet kennen:

Overtuig U, alvorens gij een wortelkanaal opvult, ook na cauterisatie en extirpatie, of een steriele tampon of papierpoint, die flink met de wanden van het kanaal in aanraking is geweest, beter nog, die een paar dagen in het kanaal is afgesloten geweest, op Uw mondspiegel, waarop gij een druppel H_2O_2 3 % hebt gedaan, nog bruising veroorzaakt. Is dit laatste nog het geval, dan doet U beter Uw patiënt nog eens terug te bestellen.

Het is allerminst mijn bedoeling deze proef een wetenschappelijke te willen noemen, ze kan dus niet op één lijn worden gesteld met de „bouillon”-methode, de toepassing zal U echter leeren, dat gij nog wel eens eenige keeren een behandeling herhaalt, die gij vroeger niet meer noodig vindt, zij zal dus een middel kunnen zijn om het aantal mislukte wortelkanaalbehandelingen te verminderen.

De verdere inhoud van genoemd tijdschrift bewijst mij, wat ik ook in de praktijk vaak opmerk, dat er nog tandartsen worden gevonden, die medicamenten afsluiten met g.p., hetzij dan baseplate of temporary stopping. Hoogstwaarschijnlijk heeft het misleidende „dressing seal”, dat op het etiket van verschillende fabrikanten van laatstgenoemd product prijkt, hieraan schuld. Wie zich uit zijne „jeugdherinneringen” de werking van de perspomp nog eens weer voor den geest haalt, en dan nauwkeurig nagaat wat kan gebeuren met den inhoud van een wortelkanaal, dat afgesloten is met een samendrukbare prop, zooals temporary stopping is, zal er zich voor wachten een medicament met iets anders dan cement af te sluiten. Hij zal van zijn patiënten dan ook minder vaak te hooren krijgen, dat het eten de laatste dagen zoodorven werd door een afschuwelijk „carbol” smaakje.

Er komt nog bij, dat goed hermetisch afsluiten van een medicament met g.p. veel moeilijker gaat dan met cement. Het gebruik van temporary stopping dient m. i. uitsluitend beperkt te blijven tot het afsluiten van wortelstompen voor kroonpreparatie en caviteiten die voor inlays gereed gemaakt zijn.

Wij weten immers uit ervaring dat alle reacties van het periodontium niet van infectieuzen aard behoeven te zijn, doch dat foutieve techniek in de toepassing van de meest heilzaam werkende middelen een reactie te voorschijn kan roepen, die ons in wanhoop naar den extractietang doet grijpen.